

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 5 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 5 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Hatvan-utca 1572. számú házhoz a szerkesztőhöz bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszert

Nyiltér: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj:

minden belgatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. Egyébütt a postahivatalok útján.

Politikai napi szemle.

= A porosz miniszterium újból igen nagy gondot látszik fordítani az újonnan szerzett tartományok elporoszosítására. Azon rendszabályok, a melyekhez e végből nyulnak nem épen a legszerencsésebben vannak választva, s alig lehet azokat a királyilag megígért kimélő bánásmóddal összhangzásba hozni. Legkevésbé alkalmas pedig a kiengesztelési mű előmozdítására, a benszülött hivatalnokoknak poroszok általi felcserelése, kik nem ismervén a viszonyokat és szokásokat az új hatáskörben, még többnyire azon tulajdonságokat is nélkülözik, melyekre idegeneknek kettős szükségük volna, hogy az új állampolgárok bizalmát és szeretetét megnyerhessék.

A helyzet Franciaországban napról napra liberálisabb színezetet nyer, s a közép-párt férfiai a nap hősei és a jövő jelölői. A törvényhozó testületben lázas izgultság uralkodik, csak a legpikantabb intermezzók képesek azt őszinte derűtségre hangolni. A miniszterek padja és a szószék már megszüntek tekintély lenni és vonzerőt gyakorolni. Semmit sem gondolnak azzal, a mi a gyülestermen kívül s az udvari coullissák megett történik.

A „Patrie“ azt állítja, hogy Napoleon azon követekre nézve, kik valami udvari hivatalt is viselnek, nem követeli, hogy vagy egyik vagy másik állásukról lemondjanak, sőt meg van nyugtatva a felől, hogy e két állás egymással összeegyeztethető.

Madridból írják, hogy a pápa azon kérdésre, hogy a papság letegye-e az esküt az új spanyol alkotmányra, igennel felelt. Azonban e hír még megerősítést vár. De ha ez áll, akkor csak bámolni tudunk a szentszék logikáján, mely Ausztriában a clérust az alkotmány ellen lájítja, s azt megátkozza, míg Spanyolországban jelenlegi sokkal szabadelvűbb alkotmányát ünnepélyesen elismeri.

Előttünk fekszik Don Carlos madridi hercegnek, spanyol trónkövetelőnek nyilatkozványa. Ilyen különös okiratot már régóta nem láttunk. Az istenkegyelmébőliség, olyan forma, mint Vilmos porosz királyé, ultramontan nézetekkel összeszöve, vörös fonalként húzódik végig az egész nyilatkozványon. Don Carlos ebben nem csupán mint trónkövetelő beszél, hanem mint király, szól az ő jogairól, isteni, elévülhetlen jogairól.

A Spanyolországban az ő népe között történt legújabb változásokról a következő szavakkal emlékezik meg: „Sokat leromboltak, keveset építettek.“ Aztán panaszt emel a modern találmányok ellen, melyek alig születtek meg, már is tulélik magokat. Egyszóval sok helyütt azt kell hinni, hogy talán tévedésből a pápai allocutió került kezünkbe, s ilyen programmal hiszi Don Carlos, hogy óhajainak célját el fogja érni?

Az exmodenai herceg ellen, a genuai

felebbező törvényszéknél mult hó 29-én igen érdekes per indított. Nevezetesen midőn a herceg 1859b-en kényszerítve volt országát elhagyni, s csapatjaival az osztrák területre vonulni, 87, politikai vétkekért vádolt egyént hurczolt el magával s ezek 1861-ig a mantuai és pádui tömlöczökben fogva tartattak, hol a vád szerint többnyire osztrák katonai törvényszékek által ítéltettek el. Később ezek az osztrák-olasz egyezmény folytán hazájokba visszatérhettek s beperelték a modenai herceget, kárpótlást követelvé tőle. A per a mestre-i és carrarai törvényszékek előtt folyt le, de a herceg meghatalmazottja nem ismerte el e törvényszékek illetékességét s most ezen ügy e genuai fellebbezési törvényszéknél tárgyalatik. Ez elvetette az illetékességi kérdésben beadott kérvényt, s megindíttatni rendelte a bünvádi eljárást a herceg ellen, s az ítélet rövid időn ki fog mondatni.

A londoni főnieknek ismét sikerült magokat a közbeszéd tárgyává tenni és pedig az amerikai függetlenségi nyilatkozat évnappján A Finesbury-Squaren gyűltek össze a mondott napon mintegy 2000-en, nagyobb részint irlandi iparosok és munkások, s többnyire zöld jelvényeket viseltek, s ezeket daczára a jelen volt számos rendőrségnek folytonosan fentartották.

Többen mint 1000-en mindenféle koscsikra ülve, elől két marsall által vezetettve, High Beach, essexi mulató helyre rándultak ki s ott délután gyűlést tartottak, hol a beszédeknek annyival inkább nem volt végehossza miután a rendőrség nem látta szükségesnek ott jelen lenni.

Sz.-Péterváron a hivatalos lap közli azon czári ukázt, mely Varsóban négy fakultásból álló orosz császári egyetem felállítását elrendeli. Az eddig fenállott varsói lengyel egyetem fel fog oszlattni.

Ujdonságok.

— A debreczeni ref. főtanodában az 1868—69-ik tanévet berekesztő köz- és érettségi-vizsgálatok a jul. 15. d. e. 8 órakor tartandó istenítészelet végeztével, következő renddel fognak megtartatni. I. A főtanodai épületben:

a) Közvizsgálatok: Jul. 15. d. e. Keresztény erkölestan-, kánonok ismerete-, egyházzsartartastan-, lelkipásztori gondból, d. u. vegy-, élet-, növény-tanokból; 16-kán d. e. nemzetgazdaság-, pénzügytan-, pénzügy-isméből, d. u. bölesészet történelme, észjog; 17-én d. e. héber régiségtan-, ó és új szövetség magyarázat-, új szövetségből való bevezetésből, d. u. alkalmazott nevelés és tanítástan-, magyar irodalom-történetből; 18-án d. e. magyar polgári jog-, törvénykezési eljárás-, magyar büntető jog-, bünvádi eljárás-, bányajog-, törvényszéki irály-, osztrák büntető jogból, d. u. latin és görög irodalomból; 19-

kén d. e. római jog-, egyházjog-, államisméből (Statistica); d. u. jog és államtudományok körisméje- (Encyclopedia), közigazgatási szabályokból, — mértanból; 20-án d. e. magyar állam- s alkotmány-történelem-, középkor történelméből, d. u. ker. hittan-, theologiai tudományok körisméje- (Enciclopedia), és Jezus életéből; 21-én d. e. egyetemes és magyar protestans egyháztörténelem-, hitnézetek történelméből, d. u. tanítóképezdei tudományokból; 22-én d. e. énekből, angol nyelvből, d. u. rajz-, testgyakorlatból (este 6 órakor). 23-án d. e. a közép tanoda VI. osztálya, d. u. a közép tan. V. oszt.; 24-én a közép tanoda IV. oszt. d. u. a közép tan. III. oszt. 25-én d. e. a polg. tan. I. II. III. oszt., d. u. a közép tan. II. oszt.; 26-án d. e. a közép tan. I. osztálya.

b) Érettségi vizsgálatok: Jul. 16, 17, 18-kán írásbeliekből; 26-án d. u. 27, 28, 29, 30-án szóbeliekből.

c) Jogi magánvizsgák: Jul. 15, 16, 17, 18-dik napjain.

II. A nagy templomban. Jul. 26-kán d. e. IV. elemi tanoda, d. u. III. el. oszt.; 27-én d. e. II. elemi I. osztály, d. u. II. el. 2. oszt.; 28-án d. e. I. el. 1. oszt., d. u. I. el. 2. oszt.; 29-én d. e. Szoktató tanoda.

A közvizsgák kezdete d. e. 9, d. u. 4 órakor; a szépirás- és francia nyelvből a vizsgák az illető középtanodai osztályok vizsgálatával.

— A londoni magyar munkás egyeslet. Ezen név alatt Angolhon fővárosában élő hazánkiai közt egy magyar egyeslet alakult, melynek főczélja: számukra társadalmi pontul szolgálni. Jóllehet, az oda elvergődött magyarok száma nagyon leolvadt, mióta politikai menekültjeinknek a hazamehetés lehetővé lett, még is meglehetősen számmal élnek ottan magyarok az ipar, üzlet, tanulmány és művészeti pályán, kik közül eddig is már 73-an az egyeslethez csatlakoztak.

A mint már elnevezéséből islátható ezen egyeslet különösen az ottani iparosaink javát tüzte ki feladatául, a mennyiben az számukra kölesönös művelődés és barátságos eszmecsere, valamint a honszeretet ébrentartása czéljából — központot nyújtani s a szűkölködöket tehetsége szerint segélyezni iparkodik.

A fentebbi czélt a tagtársak évijárulkaiból reményli fedezhetni, de szervezésben levő könyvtára gyarapítására magyar könyvbeli adományokat szivesen és köszönettel elfogad. Ilyen hazafiai adományokat t. cz. Lápossy és Lobmayer urak irodájába, Pest, Háromkorona utca 26. sz. a kéri beküldeni, kik azokról a nyilvános téren fognak számolni a közönségnek.

— T. szerkesztő ur! Ön lapja 5-ik számában „Szípkörök“ rovat alatt egyik munkatársnak tetszett a közelebb fölemelt tanári,

illetőleg gymnasiumi fizetések érdekében gu-nyosan nyilatkozni. A mennyiben a fizetés ja-vítások az én előterjesztésem folytán jöttek létre (Lásd egyházközségi jegyzőkönyv f. évi apr. 14—19 91-ik számát) a hivatolt szípor-kát szó nélkül nem hagyhatom megjegyezvén miszerint annak t. írója a fő gondnoki ama sajnós jelentést, hogy a pénztárak creje na-gyobbra emelést nem enged, figyelmen kívül hagyja, s egyáltalában nem veszi fontolóra, mikép nem csupán egykét ember fizetése föl-emeléséről; de XII akadémiai XI fő gymnasi-alis és 4 mellék tanárról kell évenként gon-doskodni, a számos tisztviselők köztanítók di-jazásán, kereskedők, mesteremberek hivatal-eljárók, gazdasági szolgák, s haza költsé-gek sat. sat. által igénybe vett tevérdék ki-adásokon felül. Ha végül egybeveti az ország-ban sőt a birodalomban levő gymn. tanári fi-zetésekkel a helybelieket, melyekhez magán-tanítási órákérti díjazás is járul illetők ré-széről. Ugyhiszem „el áll” ama „risum teneat-is” kifejezéssel spekkelt sorok világ elé bo-csátásától, s nyugodtan várja be az erőről erőre, nyereségről nyereségre menő pénztár állásához képesti díjazásjavításokat!! Isten velünk!*) Debreczen 1869. jul. 8-án. Varga Lajos, s. k., ref. fő iskolai pénztárnok.

— A polg. lövöldében, szerdai na-pokon rendszeren kevés lövész jelentkezvén s e miatt a költségek nem fedeztethetvén, az azon napon eső lövészgyakorlatok beszüntet-tettek.

A jövő vasárnapon az az július 11-én tartandó lövészeti táncmulatságra jegyek előre válthatók Borsos Ferencz lövész-mester és Antalffy Lajos szí-varárus uraknál.

— F ő l h i v á s! Magyarország min-den rendű emberbarátaihoz. A magyarhon-ban élő és működő zeneművészek, áthatva a korszellem egyesülési és tömörülési szelle-métől, elaggott, keresetképtelen, vagy véletlen sorscsapás által inségre jutott pályatársaik, s azok özvegyei és árvái segélyezésére s nyo-moraik enyhítésére mint egy négy évvel ez előtt kölesönösen segélyező-egyletet alakított-ak: „a magyarhoni zeneművészek segélyeg-ete” czímen.

*) A „junetum” történeti fizetés-émlés, vélemé-nyünk szerint nem enyészeti el a dolog azon comicus színezetét, hogy egyes magas képzettséggel bírói kellő tanár fizetése 20 ftal javittak évenként. Szerk.

T Á R C Z A.

Zrinyi Boldizsár.

— Történeti beszély. —

(Folytatás.)

Szeretem hazámat mint a gyermek, a ki be-
teg anyja szenvedő vonásából képes lelesni ki-
válnalmit. Oh! pedig ő most nagy beteg! szük-
sége van oly hű gyermekkekre kik érte áldozni ké-
pesek. S én egy vagyok azok közül kik hivatva
vannak ellensúlyozni a sors mérlegének azon ser-
penyőjét, melybe szegény hazánk üdve s boldog-
sága van helyezve, és a melyet anyai szivtelen
igyekszik alásúlyozni. Míg a baj orvosolva nem
lesz, míg a sötét felhő honunk egéről el nem vo-
nul, — addig esküszöm! oltár elé nem lépek ve-
led. De ha hivatásunk szent tisztét elvégeztük,
ha újra ősi dicsőség környezi hazánkat, akkor
fogja majd ránk adni áldását az ur. Meg lehet,
folytatá komoran, hogy elbukom, de előre vigasz-
tal az a boldogító öntudat, hogy hazámért halok!

Mária hallá-e szavakat, s átszenvedé a sze-
rető szivnek minden fájdalmait. Látá a vészes fel-
leget, mely életüdvét fenyegeti, látá mint semmi-
sül meg ránkzve minden, ami kedves, ami boldo-
gító lehetett volna az életben. Borzadva látá azt
is hogy a kit oly forrón, oly véghetetlenül szeret
— a harsztéren fekszik sápadtan, megölve. . .
Mária nagyot sohajtott. Arczán az izgatott
kedély nyomai sötét vonásokban mutatkoznak.
Szemei öntudatlanul csukódtak le, ajka remegett,
s lelkét baljóslatu sejtelmek gyötörték.

A kezdet nehézségeivel küzdve, bárha csak lassan haladhatott is nemes czélja eléré-
sében s még távolról sincs oly helyzetben,
hogy hivatásának kellően megfelelhete: mind-
azáltal erejéhez képest már eddigel is több
izben gyakorolta a jótékony segélyezés ál-
dásait.

Számtalan millióra megy ama összeg,
melyben a zeneművészet s főleg a zeneművé-
szet esztálya által a felebaráti szeretet és
részvét oltára már részesült s melyben még
ezentul is részesülni fog. S Magyarország ze-
neművészei és zenészei sem maradtak még
hátra soha, ha e nemes hivatás gyakorlása s
betöltésére kellett vállalkozniok.

A művészet befolyása, hatalma, nagy és
messze kiható egy nemzet életében, de a mely
nemzet sulyt fektet reá és fölyeszi számítá-
sába, az nem lehet közönyös s részvétlen an-
nak képviselői iránt sem.

Amá hitben, hogy a magyar nemzet,
minden tagja is át van hatva a művészet mint
egyik leghatalmasabb közművelődési eszköz-
nagy horderejű befolyásától, s hogy saját ze-
neművészeink sorsát is szíven hordja s azokat
támogatni kész balsorsukban is: hazafiai bi-
zodalommal fordulunk hazánk minden rendü
és rangu emberbarátaihoz, kiket a sors, nél-
külözhető fillérekkel áldott meg, hogy a „hazai
„zeneművészek segélyegyletét” — becses ado-
mányaikkal támogatni és kitűzött nemes czél-
jainak mentül nagyobb mérvű gyakorolható-
sában elősegíteni kegyeskedjenek.

Az ég áldása hazánkra és annak minden
nemeskeblű fiára! Pest, 1868. april 10. gróf
Karácsonyi Guido mint a zeneművészek se-
gélyegyletének pártfogója. Ábrányi Kornél,
titkár. Bartay Ede, egyleti elnök. Mosonyi
Mihály, Reményi Ede, Spiller Adolf, Huber
Károly.

△ Emberesontok bevásárlásáért
közelebb egy üzér az itteni bünyenyítő tör-
vénysek előtt állott, védte magát, hogy ő nem
vásárolt tudva ily esontot, hanem ha ilyen a
többi közé tévedt esontra akad: azt elássa.
A bíróság, mivel az illetőre a vásárlás reá bi-
zonyult, nagyobb óvatosság okáért 2 havi fog-
ságra érdemesnek ítélte vádlottat, ki aligha
kitudta volna mutatni, hogy a vett embereson-
tokat valóban hová ásta el.

△ Összefüggésben ezzel a városi
hatóság figyelmére méltó, hogy a várad utcai
temető előtti téren, a czukorgyár közelében,
homokhordó telepet nyitottak s egy darab

Válaszolni akart, de elhalt ajkán a szó, s
gyöngye sohajban tört elő megint, mely sohajban a
fájdalom és félelemnek különböző vegyületei mu-
tatkoznak.

Zrinyi feszülten nézett a sápadt leányka
vonására, aztán bár észrevehető megindulással, de
még is biztató hangon mondá:

— Csendesülj kedves szerelmes angyalom,
hiszen visszahoz engem a mindenható Isten; hi-
szen együtt ülünk meg majd a legszebb ünnepet
a magyar nemzet szabadságünnepe! . . .

E szavak nem téveszték el hatásukat; a le-
ányka csakhamar magához kezdte térni. Arcza ki-
gyuladt, szemei fénylettek, keble hullámzott, lel-
kén egy eszme villant át, hogy ő is magyar nő;
szivében egy érzés támadott — a hazaszeretet.
Hihetetlenen egyenesült fel. Határozott arcz-
kifejezéssel, s tündöklő szemekkel állott az ifju elé.
— Igazad van Zrinyi! szólt édes csengő
hangon; reád nagy szerep vár, neked menni kell.
Ne félj nem tartóztatlak vissza, csak menj, küzdj
s ha elbukol megfoglak siratni; de azért hogy az
üdvöl megfosztád szivemet, kárhoztatni nem fog-
lak soha. Mert tudd meg magyar nő vagyok, a ki
szerelmét mindenkor kész feláldozni hazájáért!

Az ifju örömtelven hallgatá Mária lelküsit
szavait, elragadtatva rohant hozzá; keblére ölel-
te; s oly szorosan tartá ott, mintha soha sem
akarna megválni a kedves tehertől.

II.

Néhány percz mulva künn hangos kürt ri-
valgás hallatszott.

— Mi ez? kérdé Zrinyi megütödvé.

— A toronyör szokott jeladás, ha vendég
érkezik; válaszolt nyugodtan Mária.

területet e szép térségből felgödrösítettek és
ez hiba, mert egy, talán a 10 számú, talyigás
épen hatósági (!) engedélyre hivatkozott a
homokhordás alkalmával; ily kiásott gödrökből
avult koporsók kerültek fel, azokból a ham-
vakat a szél tovább repíté és a még el nem
porlott esontok egy darabig ott voltak szem-
lélhetők; most már hiányzanak az ott eljárók
előadása szerint. — A városi köztulajdonon
elkövetett rongálás azért megrovás alá esik.
A rendőrségnek kutatást, vizsgálatot kellene
tartani e tárgyban.

△ A város környékének építése
és hasznosítása az előbb említett területen
szépen lenne alkalmazható ha befásították.
Mily gyönyörű volna még aztán, ha az ország
ut mellett a legelőig esordajárásnak kihagyott
rendkívül széles tér előfakkal árnyékolva
lenne; a népkert ugy is kicsiny.

△ A Szatmár felé készülő vasúthoz,
a pályaudvar közelében már a síneket rakják.

△ Kis-Várad utczán néhány házrész
kiszajátításában és több házhoz tartozó diszte-
len szöglet, mint utcarész átvételében a város
és némely háztulajdonos részéről nagy a ké-
sedelem; pedig kívánatos, hogy a nyílt árkot
itten már zárt esatorna helyettesítse s a vas-
utig egyenes ut vezessen.

— Geréby és Hannig tudatják mind-
azon kömives segédekkel, kik télen nyáron
át folyvást jutalmazó elfoglaltatást ohajtanak,
hogy cement-, kő- és művakolat gyárában
előnyös feltételek mellett, alkalmazást nyer-
hetnek.

— A zsbivásár városunk legszebb
utczáján, Czegléd utczán, érdekes képet nyújt
a szemlélő elé. Ott láthatni a téli farsang
rommaradványait, a czifra női öltönyöket, me-
lyek lejárták rendeltetésök utját, s annyi sok
édes és szomorú emléktől megválva, olesó
áron kínáltnak a mult emlékei iránt közö-
nyös vevőnek; ott szemlélni a téli idény
letarolt virágait, érzéketlen kofakezektől ide s
tova hányatni, elesigázott cipellők, naper-
nyók, kesztyűk halmaza, kiszenvedett magyar
kimondhatlanok, ásitózó bugyogók társaságá-
ban, kiszolgált liberriák, elpergetett sarkan-
tyúk; nyugalmazott fitykösök — megannyi
változatos színezetet adnak a képnek. S hogy
legyen regényesség is a prózaiság mellett, ott
énekel a sok écskaságok között a kis kanári,
melyet megunt urnője odadobott a lomok
közé szivtelenül. Ezek mellett érdekesen tűn-
nek fel az élő ócskaságok, a zsbárusnók egy

De a válasz nem nyugtatá meg az ifjut,
roszat kezdé gyanítani; lelke kibontakozott az
előbbi jelenet bilincseiből, gondolata sejtlemmé
alakult, és egy oly fordulatot vélt látni, melytől
egész valója megrendült. Hasztalan igyekezett
elűzni hivatlan sejtlemait, — legyőzetlenül ma-
radtak meg azok lelki szemei előtt; csaknem hitté
alakulva gyökereztek meg keblében.

Míg így tétlenül küzdött sejtelmével, míg
így remegett egy jövő pillanat iszonyúságától —
tulajdonképen anélkül, hogy reá oka lett volna; a
hosszu folyosón ruhasuhogás lön hallhatóvá, s
pár percz mulva Szécsi Mária, Murányvár asszo-
nya állott meg az ifju pár előtt.

E nő már régen tallépte fiatalságának ró-
zsás tavasz korát, még is ha figyelmenmel nézzük
arczának gyönyörű vonásait, azt az égető szempárt
azt a magas méltóságteles természet — önkényte-
lenül valljuk meg, hogy ő a legszebb és legérdeke-
sebb hölgyek egyike még most is.

— Jó hogy találom kegyelmedet, szólt ko-
molyan Zrinyihez, miközben Máriára egy pillan-
tást vetett, melyből az megértette hogy jelenléte
nem szükségteltetik.

Nem is késedelmezett soká. Miután anyja
kezt tisztelettel megcsókolta s Boldizsárt egy
sokat mondó tekintettel megjutalmazá — a te-
remből eltávozott.

— Ő felségétől levelet kaptam; kezdé Wes-
selényiné miután magukra maradtak.

Az ifju megdöbbenve tekintett az özvegy
hideg, nyugalmas arczára, s alig hallhatóan
kérdé:

— Mikor érkezett az?

Debrecen 1869

67-73. rész

a híradás

11-12. rész a híradásból

része, ezen, a mult Pandora-szelenczéi, annyi tapasztalattal, s annyi megőrzött és meg nem őrzött titokkal keblökben! Közel van a fényképezés Gond: mért nem lopja le a napsugarainál, ezen eredeti képet!

— Ugy hallik, hogy július 9-én a sestakerben a császár egy nőt meglőtt tévedésből; azonban a nő nincs életveszélyben.

M e g h a l t a k : Jul. 8. Cz. u. Özv. Kovács Mihálynő, Kovács Mária 63 éves, görcs. Piacz Bőör József fia István halva született. Jul. 9. Cs. külv. Szántai János 1. Susanma 1/2 éves vízkór. Rom. Cath. : Jul. 6. Arany János fia István 1 hetes, bélob. Scháf-ránovics József, irnok a vasutnál 55 éves, tüdősorvadás. Jul. 8. Gáll József fia Zoltán, 4 hónapos, hasmenés.

Esküdtárszék tárgyalás.

— Debreczenben, jul. 9. d. e. 9 órakor. Szathmár-Németi városi tanácsának, Felső-Eőri Cseresnyés Károly köz- és váltóügyvéd ellen f. é. június 8-án beadott vádlevelé folytán.

A tárgyalás d. e. pont kilencz órakor veszi kezdetét. A bíróság részéről megjelentek: Szücs István, mint sajtóbíró elnök, Balogh Imre, mint bíró, póttagul Hajdu Ferencz; jegyző, Szmercsányi Jenő. A vádlók részéről azoknak megbízottja Nagy Károly, Szathmár városi tiszti ügyész és a közbíró Kuthy István, vádlott Cseresnyés Károly személyesen.

Az esküdtárszék a következő tagokból volt alakítva: Vecsey Imre, építész; Kovács József földbirtokos; Szabó Miklós földbirtokos; Örvényi Vilmos tanár; Paksy Imre ügyvéd; Kovács Ferenc tanár; dr. Kola János ügyvéd; Tóth Ferencz tanár; Takács Ferencz ügyvéd; Balogh Ferencz tanár; Kovács Sándor ügyvéd; Medve Kálmán ügyvéd. Póttagok: Csanády István orvos; Papp Ferencz jegyző.

Elnök a tárgyalást megnyitja, előadja hogy micsoda ügy forog fen, s miután az esküdtárszék kötelességükre figyelmezteti, a jegyzővel felolvastatja a következő lényegesebb részeiben közölt vádlevelet. Szathmár-Németi városi vádlevelé Cseresnyés Károly ügyvéd ellen. Nagy-Károlyi lakos felső-eőri Cseresnyés Károly köz- és váltóügyvéd ur, a vizsgálati iratok közt I-hez g. alatt csatolt s tek. Zanathy Mihály Szathmár megye központi főszolgabírájához intézett, de a III. jegy alatti nyomdász vallomása szerint 400 példányban sajtó utánj közlé tett nyilatkozatában, Szathmár-Németi sz. kir. városi tanácsunk egyetemét, mint törvény által alkotott hatóságot oly rágalommal illette: melyekért az 1847. XVIII. t. cz. 10. §-a két évig terjedhető fogság és 1000 forint emelkedhető pénzbírság büntetést rendel.

E sajtóvétségeket a g. alatti nyilatkozat 2-ik és 10-ik bekezdései tartalmazzák, és pedig a 2. t. bekezdés következőleg: „El voltam készülvé e

fellépésre, mert meg voltam győződve, hogy a lelketlen nememberek által, a való és igazság ki-mondásáért ellenem két év előtt forralt pokoli bosszúnak végzélje e volt, t. i. ügyvédi s magán hit-telem megingatása, később becsületesen szerzett vagyonom elpusztítása, végre erkölcsi és phisicai megsemmisíttetésem.” Ez lön jutalmul kitűzve hazafiságom, az ehhez hű ragaszkodás és a köz-érdek védéséért; mesterségesen használtattak fel ellenem a körülmények, nemtelen módok és különösen vagyonomat jog és törvény ellenére már-már megsemmisítő borzasztó katonai executio. — S mindezeket alkotmányos emberek tevék.

E sorok tartalma szerint tanácsunk egyetemmel azzal rágalmaztatik, mintha vádlott elleni feayító ügyben való fellépésünk „magán bosszu végzéljából történt volna, és törvény értelmében hivatalos eljárásunkat magán bosszu eszközévé súlyosztattuk volna.”

Továbbá a 10-ik bekezdés következőleg: „A mi a tanácsot illeti, — én Szathmáron jelenleg törvényes tanácsot nem ismerek, — én csak a főpolgármestert ismerem el törvényesen választottnak, a többi választás család usurpatoroknak tekintem, hivatalnokokat csak usurpatoroknak tekintem, mert őket nem közbizalom, s nem a nép akarata, s nem is érdem hanem Boros Bálint statuscsinje és a 10-es bizottmány, kik maguk is család által alakultak s kik mind a miniszteri rendeletet, mind a törvényt megvetették s a nép választási jogát vakmerően kijátszották, lábbal tapodták, — ezimerték el hivatalnokoknak, hogy a város ügyeit tovább is korlátlanul s számadás nélkül a legabszolútmodban kezelhessék” s így tovább ezen rész végeig folyólag.

E sorok tartalma szerint tanácsunk egyetemét „törvénytelennek” „család által alakultnak” minden egyes tagjait „hivatalnokoknak” és csak a családot elkövető tisztújító bizottmány által címzett hivatalnokoknak s városunk javait korlátlan számadás nélkül abszolút modorban kezelőknek rágalmazza.

Tisztelettel kéri városi tanácsunk egyeteme t. k. kerületi esküdtárszék, miszerint vádlott Cseresnyés Károly ügyvéd urat e többszörös rágalmazásáért „vétkesnek” kimondani, és „vétkesség” kimondása esetében tisztelettel kéri a tekintetes esküdtárszék bíróságot, miszerint őt az 1847. XVIII. t. cz. 10. §-a alappján két évig terjedő fogsággal és 1000 pengő forint pénzbírság büntetésében, egy a tárgyalás alkalmával felszámítandó költségekben elmarasztalni kegyesen méltóztatassék.

Tisztelettel Szathmár-Németi sz. kir. város tanácsa nevében. Gyene Károly, polgármagy. Jó ó Gábor, főjegyző.

A vádlevelé felolvasása után elnök kinyilatkoztatja, hogy mielőtt a vád és védbeszéd megtartatnék a felek kívánságára a vizsgálati iratokból mindaz, mit szükségesnek látnak fel fog olvastatni. Erre részint a vádló, részint a vádlott ohajtása szerint felolvastatnak a kívánt irományok, melyek az ügy lényegére nézve felvilágosításul szolgálhatnak. Legérdekesebb ezek közt vádlott felelete

inkább, mintsem hitvány rabszolgákká legyenek — valóban sirjaukban is megfordulnának, ha meg tudnák hogy Wesselényiné a nádor özvegye, ily gyáván nyitá meg az ellen előtt Murány kapuit!!

— Kegyelmed szavain az elfogultság, az esztelen gyűlölet érzete uralg. Én nem oktalannul teszem azt, mit tenni akarok; higgadtan, jól gondoltam meg mindent, — a következmények nem aggasztanak. Aztán, talán kegyelmed feleli is azt, hogy ki császárijának ellen áll — felség-sértő, és bakókézzre jut.

Megvető gunnyal válaszolt az ifju: — Tudom, nagyon jól tudom! Minő szerencse, hogy még is van eszköz, miáltal a lázongó kedélyeket le lehet hűteni; s hogy a jobb érzés fölfalozásával erőszakolt érzelmeket tölthetni a szívbe. Igaza van asszonyom, — folytatá keserűen az élet nagy kincs, miért ne vásárolnánk meg hát azt ilyen potom árért, midőn csak — elvünk e t kívánják helyette!! . . .

Epen válaszolni akart Wesselényiné e gunnyos és keserű szavakra, midőn az ajtó fölnyílt és rajta nagy alázattal egy alacsony idétlen kinézésű rőthaju alak sompolygott elő.

No mi hír Nagy Ferencz uram? kérdé az özvegy a megjelent emberkét.

Nagy Ferencz uram illetlenségnek vélte addig szállani, míg kegyes urnójának picziny kezcscskéjére egy természetes csókot nem csattantott; csak miután e tisztességet megadá — nyitá föl ajkait.

— Bocsnatot kérek nagyságos asszonyom bátor megjelenéséért — szólt folyvást hajlongva; s azok a német urak nyugtalanul várják becses válaszát.

— Epen most; volt a rövid válasz.

— Tehát nem csaltak sejtelmém?! morgomogá Zrinyi lassan, visszaemlékezvén az előbbi pillanatra, mely rá nézve oly váratlan nyugtalanító eseményt jósolt, hogy leküzdeni sehogy sem tudá aggodalmait.

Oh! hiszen anélkül, hogy olvasta volna a levelet, tartalmát úgy is jól tudá.

A küldöttésné válaszatomat várja; szólt nyugodtan Wesselényiné az ifju megütözésére nem is ügyelvén. Igaz, szinte feledém! folytató; kegyelmeddel még nem is tudatám mit ír a császár.

Zrinyi némán, feszülten várta a lesújtó szavakat.

— Ó felsége Murány feladását kéri; s ha a császári hadak előtt ellenállás nélkül nyitatom fel váram kapuit — igéri, hogy legmagasabb kegyére bizton számíthatok.

— És kegyelmed mit tesz asszonyom? — Át fogom adni a kulcsokat.

— Az lehetetlen! kiáltott fel az ifju kétségbeesett hangon.

Ellenállni vakmerőség volna; hiszen egyedül Murány még az, melyen nem leng ausztriai zászló. Báthori Zsófia is szó nélkül adá fel minden várát; aztán a kerített városok, mint Kassa, Eperjes s többek, kapukat szinte önkénytel nyitották meg; és ha én ezen példák után nem indulok, erőszakhoz fog nyulni a császár.

— Ám tegye mi neki tetszik; szólt hevesen Zrinyi, de ha rajtam állana én Murányt nem adnám fel soha. E vár dicső ősei, kik vérökkel festék pirosra a rovátkos falakat, kik szembe néztek a halállal függetlenségükért, kik halni vágytak

ebből felemlítjük, hogy Cseresnyés Károly köz- és váltóügyvéd 46 éves, h. h. nős, két gyermek atyja, s a Szathmár városi hatóság üldözése folytán jelenleg Nagy-Károlyban lakik. Beismeri, hogy ő szerzője a vád alatti nyilatkozatnak, hogy az saját rendeletére nyomtatott ki 400 példányban Gönyei János nyomdász által. Aztán azon kérdésre, hogy mit felelhet eljárásának igazolására, igen hosszas feleletéből csak azt említi meg, hogy az abban foglaltak szerint, miket 1-17. sz. a. okmányokkal igazol, Szathmár-Németi városának jelenlegi tanácsa, a legelszomorított képét nyújtja, részint a tanács egyes tagjainak botrányos előélete, részint a 67-iki tisztújítás törvénytelensége által, miután a tisztújítás alkalmával a legszembetűnőbb visszaélések követettek el, így többek közt a szavazatszedő bizottság egyik tagjának Demidor Ignáznak kezében 15, zsebében pedig 50 szavazó golyó találtatott. A kijelölt bizottságba többnyire mind oly érdekelte iparosok választattak korteskedés útján, kiknek a leendő tisztviselők jövedelmező megbízásokat ígértek, s kik aztán azok közül, kiket a nép kívánt, egyet sem jelöltek ki. Végül igen érdekes leleplezések vannak az okiratban azon gyötörtetésekről és üldözésekről, melyeknek vádlott a vádló tanács és annak főbírája részéről 8 éven át kitéve volt. A kijelölt bizottmány elnöke Boros Bálint ellen felhozta s okirattal bizonyítja, hogy ez a tisztantuli egyházkerületi ülnöki állomásától hivatalos esküje megszegése miatt ünnepélyesen megfosztatott. Végül Boros és Vajai Károly ellen vizsgálatot, s önmagára részére kártérítést kéri.

Ez okmány felolvasása után elnök előadja, hogy vádlott nyújtott ugyan be kérvényt, melyben az itt elmondottak érdemére nézve több tekintélyes tanu kihallgatását kéri, de miután az, a vádlevelé kézbesítése után nem 6 — hanem 8 nap mulva, tehát a törvényes határidőn túl érkezett, kérelmének hely nem adatott.

Kuthy István igen részletesen kifejti vádbeszédében, hogy a vád alatti irat mennyire sérti Szathmár-Németi város tanácsát, melyet itt ezuttal Nagy Károly tiszti ügyész képvisel. Vádja alaposágát főleg azon körülményre fekteti, hogy a vádlottal elkövetett méltatlanságok végrehajtója épen nem ezen oly mélyen sértett tanács volt, hanem a 61- és 65-ki. Hogy a vádlott ellen függőben maradt kereseteknek folytatását a tanács elrendelte, ez az, mi a vádlott rágalmainak legfőbb alapját és indokát képezi, s ez okból tün-teti a vádlott a tanácsot úgy fel, mint a melyet irányábani eljárásában gyűlölet és magán bosszu vezetett volna. Majd áttér a vádlott ezikk azon pontjára, mely a tanácsot törvényellenesen, család által megválasztottnak állítja, s igyekszik azt meglehetősen körmönfont okoskodással megczáfolni. Végül előadva azt, hogy a vádlott magát a ezikk szerzőjének és terjesztőjének beismeri, kéri a rágalom megtorlását s Cseresnyés Károlynak az erre vonatkozó legnagyobb büntetésbeni elmarasztalását.

Folytatása a mellékleten.

Wesselényiné pár pillanatig habozva tartá tekintetét Zrinyi Boldizsár hideg, merev arcvonásain, de csak hamar készen lett gondolataival.

— Mondja meg Nagy Ferencz uram a küldöttésnének; szólt határozottan, — hogy a császári őrizetnek Murány bár mikor helyt ad.

— Érttem nagyságos asszonyom — rebegé a kis emberke; miközben hasztalanul hajhászta a megtagadott kezeckét; és miután látá, hogy a bárszony kacsókat nem keritheti meg és nem csattanthat rá az előbbihez hasonló természetes csókot — nagy sohajtással, és hajlongásokkal eltávozott. Még miután az ajtót betette — feledékenységéből akkor is meghajtá magát; de szerencsétlenül járt, mert orrát úgy beleüté a nehéz tölgy ajtóba hogy az menten betöre.

Sajátszerű csend állott be a jelen voltak közt Nagy Ferencz uram eltávozása után; mindkettlen gondolataikkal valóban elfoglalva. Mig Wesselényiné a jelen eseményeit tárgyalá elméjében, — addig Zrinyi a jövőről gondolkodott.

Ez utóbbi miután kibontakozott gondolatjainak rejtelmes és ijesztő tömkelegéből, arca vissza nyéré előbbi nyugodt s büszke kifejezését, aztán az elmerült hölgyre szánó pillantást vetvén, szemrehányó hangon mondá:

— Kegyelmed nem jól tett asszonyom; a nemzet nevében, Zrinyi mondja ezt!! . . .

Azzal sebesen távozott.

— — — — —

Másnap dobporgás, és hangos trombita rívalgás hirdeté Murányban a császári őrizet bevonulását.

(Folyt. köv.)

Varrógép kisorsolás.

Van szereném tudatni a n. é. közönséggel, hogy egy

130 frt értékű
Wheeler és Wilson-féle valódi
amerikai varrógépet fogok,
minden hozzá tartozó műszere-
ekkel együtt kisorsolni.

Nyerő a budai kis sorsjátékban f. é. szept. 4-kén első helyen kihuzott szám leendő.

Sorsjegyek e czélra kaphatók alulírottól dbkint 2 frtet o. é. 10 sorsjegyre egy ráadás adatik.

A gép bármely órában megtekinthető alulírott varrógép-raktárban a Széchenyi-utczában, hol is varrógépek jutányos áron folyvást kaphatók, s azokon oktatás is adatik.

Ajánjuk ezuttal a legfinomabb keményítőknek egy kicsinyben, mint nagyban a legjutányosabb árak mellett.

Mentze Henrikné

Debreczen, Széchenyi-utczában.

13.—1—5

Figyelmeztetés.

a nővilághoz! az öreg korban élőkhez és a szülőkhez!

Legdrágább kincs az embernek az egészség! A nehéz női betegségek orvosolhatók. Nem lehet többé félteni az öregeknek a náluk hosszasan tartani szokott tudóhurut, makacs köhögés, fulladás, mellégés és szivdobogástól, ugy a tudóhurutól származni szokott gutaütéstől (Schleimschlag), nem lehet félteni gyermekeinket a náluk előfordulni szokott görvélkyórtól (Scrophula) és sápkórtól (Bleisucht), mert alulírottak több évi orvosi tapasztalaim folytán sikerült oly orvosi szereket feltalálnom, melyekkel az említett női bajokat, s az öregek és gyermekeknek előfordulni szokott hosszasan tartó betegségeket rövid idő alatt sikeresen meggyógyítom.

Millió és millió nők szenvednek a fent érintett betegségekből, s hasonló bajokban! S miért? Ártatlan szemérmök miatt. Miután megsokaltam e számtalan nő szenvedéseit, czélszerűnek tartottam az ország különféle vidékeit beutazni, s a vidéken levő mindazon nőket, kik rengeltetésüket szem előtt tartva, gyökeresen meg akarnak gyógyulni, hirdapok útján és magán hirdetéseim folytán is arra figyelmeztetni, hogy én őket biztosan gyógyíthatom; de az öregek és gyermekeknek előfordulni szokott betegségeket is biztosan gyógyítom, s vidékre az orvosi szereket használati utasítással együtt utánvétel mellett, sőt álneves s díjazott levelekre is a legnagyobb titoktartás biztosítása mellett gyorsan megküldetem. Kivánatra azonban saját receptem szerint a helybeli gyógyszerészek által saját személyem felügyelete mellett készítette az orvosságot, azok által szállítatom.

Ezentul oly helyekre megyek, honnan legtöbb hozzám intézett levél érkezik. Hölletem a hazai lapokból megtudható.

Pécs, jul 1. 1869. József-utca 2. sz.

Telegdy Lajos könyvtáros megrendeléseket elfogad Debreczenben.

Ócsváry Ede, m. k.

18.—1—5

orvos és szülész, a m. kir. term. tud. társ. r. tagja.

Hirdetmény.

A debreczeni ref. egyház tulajdonához tartozó 343. sz. nagycsoplom mellett, ugyan épült házán levő **boltozás emeleti lakosztály** szabad egyezkedés útján hárbe kiadó. Értekezletini dr. T. egze Imre urnál nagyujtuzán 4394. és aligondnok Medgyaszai Imre urnál mesterutczán 1102. sz. 4.

Hirdetmény.

Van szereném Posszert János urnak tisztá kezelésű érmelléki finom és többféle asztali, renkülomben szegszárdi üvegezett borait, mint nálam levő bizományi raktárán a t. cz. közönségnek olcsó áron figyelmebe ajániani teljes tszalettel 19.—1—5

Kalatay András,

a „Fehér ló” vendéglővel szembe.

Árverési hirdetés.

A hosszú-pályi utfélen északról a homokhordásra kihagyott terület, dél-ről és keletről a közlegelő nyugatról több egyes birtokos földje mellett fekvő s a nemes város tulajdonához tartozó

45 hold és 600 □ öl majorsági földnek

1525 frt tőke s fent levő kamatai és költségek erejéig leendő eladása a tek. tanácsnak m. 1869. é. 7954. sz. végzése szerint elrendeltetvén: ezen a f. jul. 15-dik napja, azaz a jövő esütő-tőkön d. e. 9 óraker a helyszínen tartandó nyilvános árverésre azonnali készpénzfizetés mellett a venni szándékozók illően meghivatnak. — Debreczen, jul. 8. 1869.

17.—1—3

Laky Lajos, kiküldött tanácsnok.
Kovács Dániel, tisztí főügyész.

Mai számunkhoz egy félív melléklet van csatolva.

szí s kiadja: **Oláh Károly.**

Antalfy Lajos órás Debreczenben.

(Boltja a városbáza piaci részén levő „Törökhöz” ezimzett dohány-, szivar- s helyeg-eladási helyiségével egybekötöttében.)

Van szereném a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani a legdusabban felszerelt **óráraktáramat**, a lehető legolesőbbra **leszállított áron, egy évi írásbeli jótállás mellett.**

Ezüst hengeróra 4 rubinköre	ft.	Finom angol mintára	- - -	15—18
járó patent üveggel	- - -	Kettős fedéllel	- - -	15—18
Finomabb ar. szegélyvel ugró	11—12	Kettős fedéllel angol mintára	19—24	
Egész aranyozott compassal	12—15	Remontoir	- - -	25—56
Angol mintára lapos kristály- üveggel	- - -	Horgonyórák, melyeket fel- huzni soha sem kell	- 40—45	
Gazdászati óra (remontoir)	15—16	8 napos pendul-óra	- - -	19—25
Ezüst horgonyórák 15 rubin kőre, patent üveggel, ugrós	14—16			

Ezen példánál felhozott órák olcsóságához képesti jutányos árak mellett ajánlom arany urí és női óráimat, francia 8—14 napig járó és ütő; márvány, alabástrom, bronz s vas öntvénytoku üvegoríték alatt levő asztali és függő aranykeretes óráimat, inga (pendul) órákban a legkisebbtől a legnagyobbig, tökéletesen kielégítő nagy választékban.

Schwarzwaldi fali óráim hihetetlen olcsó árért, kezdve 1 frt 50 kron szintén egy évi jótállás mellett.

Órákat eserebe elfogadok valódi értékökben, s mivel nálam határozott ár van, s ára minden jószágon rajta van, a csere a t. cz. közönség részéről igen könnyű és biztos.

Vidékröli megrendelések a levél átvételétől számítva 5 nap mulva küldetnek szét, mivel elvem, esakts egész tökéletes kipróbált állapotban levő órákat adni ki üzletemből.

Kijavítások elvállaltanak s értök a legmegelégedettebb árt kérek.

Egy jó házból való fiatal ember, ki a magyar és német nyelvben jártas, tanonezul elfogadtatik. 1. 5—10

HENNEL M. I. Debreczenben, főpiacz a Scheer- féle ház alatt.

Ajánlja jól rendezett raktárát mindennemű női divatcikknek, darabárúknak, a legelső gyárakból a legkötünőbb minőségben, a lehető jutányos árak mellett.

Van szereném egyszersmind tudatni a n. é. közönséggel, hogy a legfinomabb, valamint közönséges fehérműmüeket, női, férfi és gyermek-ingekből mindig dúsán állított raktártartok, nem csak hanem megreneelésre egész menyasszonyi felszereléseket felvállalok, s a lehető leggyorsabban, jutányos árak mellett eszközök.

Főtörekvésem leendő ugy az árak kitünő minősége, valamint azok jutányossága által a n. é. közönség pártolását minden tekintetben kiérdemelni, alázatos szolgája

Hennel M. I.

üzlete főpiacz Scheer-féle ház.

16.—1—12

Első magyar gépszij-gyár francia malomkő-raktár és hozzá való műszerek.
Géphajtó szíjak és géphez való bőrök
Első magyar gépszij-gyár francia malomkő-raktár és hozzá való műszerek.

Géphajtó-szíjak

Ép darabokból a bel- és külföldi legjobbnak bizonyult módszerek szerint készíte, akár varrás nélkül, esupán ragasztva és tönkölve, akár varrva, angol ugy német módszerint, mű- és vízi-malomok, vasgyárak, gőzgépek, eséplőgépek, ezukorgyárak, bányaművek, varrógépek számára, továbbá szíjbőrök, valamint más technikai czélokra alkalmas bőrök, kocsigyártók, szígyártók, bőrönd készítő, cipésznek számára, továbbá varró- és fűzőszíjak, foglalo, sima, összekötő esavarakok kulcsok, mindennemű malom műszerek, valamint esiz mák eszipők a hadsereg számára a legjutányosabb árakon kaphatók.

Eder testvéreknel

5. 12

Pest, Zrínyiutca 2. sz. a.

Debrecen 1869

67-73. számig

a híreiről

11-12. részt a híreiről
böl fejeződik

Országgyűlési értesítő.

A képviselőház jul. 8-ki ülésében, több kérés és interpellatio után, szönyegre került Deák Ferencz módosítványa, miszerint az állambiróság véleménye lenne kikérendő az igazságügy miniszter által a bírók kinevezése előtt; szólvól állambiróságot akar, melynek felét az országgyűlés, választja, másik felét ő felsége nevezi ki, mely állambiróság ítélne a politikai bűnök felett is; ezen intézmény tévedések ellen megóvná a ministeriumot, bár rosszakarat ellen — megvallja — nem használna semmit.

Tiszta Kálmán: ezen módosítványt részemről el nem fogadhatom; mind amellelt örömet kell kifejeznem a felett, hogy ismét egy újabb junctum merül fel, ismét egy újabb együttes, és a t. többség vezéréstől, mintegy igazolásul annak, hogy mennyire volt igaza a miniszter urnak, midőn azt mondta, hogy mi, midőn a junctumról szólunk, reactionariusok vagyunk. (Derűtlenség).

En egyáltalában részemről határozottan elene vagyok mindég annak, hogy egy alkotmányunk keretében még eddig nem létezett testületről beszéljünk, olyannak adjunk megbízást, a melyről sem azt nem tudjuk, hogy lesz-e, sem hogy milyen lesz az? Ez egyik oka, miért a módosítványt el nem fogadhatom.

De nem fogadhatom el továbbá azért sem, mert meg vagyok győződve róla, hogy épen az ellenkezője történnék annak, a mit az indítványozó ur mondott, t. i. legtöbb esetben a miniszternek morális felelősségét csökkenteni fogná. Legelőször is megjegyzem, hogy az igen t. előttem szóló képv. urnak saját szavaiból kiténik, hogy mennyire nyújthat biztositékot a kinevezések jósága felől a miniszter felelősége. Mert ime maga kimondotta, hogy a kinevezésekért a miniszter feleletre nem vonható, és valósággal ez tetteleg az életben nem is lehet máskép.

Mögmutatta tehát, hogy midőn mi nem akarunk elfogadni a kinevezések iránt elég garantiával nem bíró törvényjavaslatot tökéletesen igazunk volt. Ezt bár elveszett csata után, az ellenfél vezéréstől hallani, mindenestre nagyon megnyugtató. (Ugy van! balról).

De mondom, nem hiszem, hogy a morális felelősséget erősebbé tenné, sőt ellenkezőleg hiszem és állítom, hogy azt legnagyobb részben elenyésztené.

Igaz, hogy ha a miniszter annyira tultenné magát mindenben, hogy ezen tészek ajánlata daczára, épen egy oly egyént nevezne ki, kit tán az ki nem nevezhetőnek jéölt ki, akkor a miniszter morális felelőssége növekednék; de én azt gondolom, hogy minden miniszternek gondja lehet arra, hogy ne így járjon el, hanem gondja lesz arra, hogy akit kinevezettni akar, — ajánltassa, hogy azután a felelősség alól kibujhasson, (Ugy van! balról.) és kivált ma, midőn a kinevezéseknek tömeges tételeiről van szó, épen ma, ezen állambiróság ha felállítatnék is, és ha az candidálhatna is a jelen esetre — mondom — semmi biztositékot nem nyújthatna. Nem nyújthatna pedig azért, mert felét a miniszter nevezné ki, mint a t. előttem szólott mondá, felét a képv. ház választaná, az pedig végeredményben az első alakulásnál egy és ugyanaz, mintha valamennyit a miniszter nevezné ki, és még ekkor is a kinevezés ép olyan lenne, mint-ha egyesén a miniszter tenné, csak a morális felelősség elvétetvén vállairól, annál könnyebben járhatna tetszése szerint el. (Helyes! a balon.) Nem fogadom el végül azért sem, mert én ez ajánlatban és véleményadásban részemről semmi néven nevezendő garantiát nem látok. Garancia csak ott lehet, hol valamely testületnek joga van kijelölni, és a miniszter köteles a kijelöltek közül nevezni ki. Garantiát másban nem láthatok.

De különben is hogy fog az az állambiróság eljárhatni, föltvén, hogy szerveztetné? Hiszen az nem itélne rendes magán ügyekben, mint kivettem a t. előttem szólott beszédéből, nem is lesz alkalma az országban levő egyes bíróságokat saját tapasztalásából ismerni, tehát mi fog történni? Vagy tapogatódzva, s mintegy vaktában fog ajánlatokat tenni, vagy tordulni fog azokhoz, kikhez utóljára, — ha már kinevezésről van szó, és nem választásról, — ép úgy fordulhat a miniszter maga is.

En tehát, azt elnem fogadom. (Élénk helyeslés balon.)

A módosítványnak ellene, vannak Nyári P. Szilágyi V. s többen, a szavazás eredménye tegnapelőtti táviratunkból ismeretes, miszerint t. i. Deák F. módosítványa 16 szót többséggel elvetett. Ezután több módosítvány adatott be, de elvetett. Csengery A. módosítványa azonban, a 9-ik §-hoz elfogadtatott, mely így szól: „A bíró — ha megválasztatik, — tagja lehet egy a törvényhatósági, mint a községi képviselő testületeknek, de azoktól megbízást, vagy

kiküldést nem fogadhat el.” — Ülés vége 1/4 4 órákor.

A törvény javaslat 11. 12-ik §§. elfogadtatnak. A 13-ik §. mely az esküről szól, több módosítvány feletti apróbb vita után. Nyári P. indítványára kihagyatik a törvény szövegéből, ezen változtatással a 13. és 14. §§. elfogadtatnak.

A 15-ik § elfogadtatik. A 16-ik §-nál lányai indítványára elfogadtatik, hogy a bíró 70-ik éves korában nyugalomba menni köteles, kivévn, ha a miniszter különösen felkéri további szolgálatra. A 17-ik § elfogadtatik. A 18-ik § b. Simonyi L. indítványára azon módosítással fogadtatik el, hogy a rendeletek törvényessége felett, egyes jogi esetekben a bíró ítél. A 19. 20. 21. 22. 25. §§. esekely változtatással elfogadtatnak. A 24-ik §-nál hosszabb vita felett ki; Györfly Gy. a semmisítő székre kívánván bizni az illetékességi összehúzózesek feletti határozást; azonban módosítványa elvetettik, valamint a Várady Gábor é is ki a jogaiban közigazgatási uton sértett polgárnak fenkiványa hagyatni a bíró általom igénybe vételét. A 25-ik § kevés módosítással, s a 26-ik is elfogadtatik. E szerint el van fogadva a törvényjavaslat részletében is. — A pénzüverésről szóló tnyjavaslat a főrendi (?) háztól vissza jövn, a többség az „isten kegyelmét pénzekben elfogadja. — A tehérvár — gráci vasutrról szóló törvényjavaslat Zsedényi azon indítványával együtt elfogadtatik, hogy a ministerium a törvényjavaslatokat indokolni tartozik.

A képviselőház jul. 9-ki ülésében, a szönyegen levő igazságügyministeri rendelet ellen petitiót nyújtanak be: Fráter Imre több bihar m. község részéről, Mednyaszky S. több Zemplén és Somogy m. község nevében; Almásy Sándor Detk község Madarász Józ. Nádudvar, Simonyi Ernő több Nyitra megyei lakos részéről. — Hallasy Gyula interpellál a magyar északi vasutvonalnak az 1868. XLIX. t. cz. ellenére építése miatt. Táncsics M. interpellálja a nevelésügyi ministeriumot, hogy vajon, a paritásnak megfelelőleg, Lajtán tuli tartományokban épenugy kötelezett-e a magyar nyelv, mint nálunk a német; és ha nem így van a dolog változtassa ugy oda a miniszter az új iskolai törvényt, hogy iskoláinkban a német nyelv csak azon esetben lesz kötelezett tantárgya Ausztriában is tanítják a magyar nyelvet. — Bobory K. indítványozza, hogy miután a bírói h. ról sz. t. j. 7-ik § elfogadtatott, mely szerint a bíró nem lehet országgyűlési képviselő, azon képviselők, kik bírakká kineveztetnek, tartoznak a képviselői állásról lemondani. — Elnök Várady G. kérdésére feleli, hogy azon intézetek, melyek 1861 és 1865-ben díj nélkül kapták az országgyűlési irományokat, ezután is díj nélkül kapják, ha az elnökséghez fordulnak e végett.

Fővárosi értesítő.

— A „Hon“ írja. Az aradi vértanúk közül Damjanics, Lanner, Pölsenberg, Schweigel, Vécsey és Lázár özvegyeinek a kormány a „Tem. Ztg“ szerint, 6—600 fnt nyugdíjat rendelt. — Fogadja őszinte elismerésünket e tényért, de egyszersmind engedessék meg igen igen kevésnek találnunk az ősszeget, midőn azok, a kik dicso férjeink vértanúságát előidézni segitettek, tiszerte sőt többszörte több nyugdíjban részesülnek, amazok mintegy kegyelemből, ezek pedig magyar országgyűlésen hozott törvény értelmében.

— Az akadémia épületben tegnap a lakáshány ügyében gyűlést tartottak, mely alkalommal Dr. Hoffmann, Gamperl és Házman polgármesterek különösen azt hozták föl, hogy Budapestnek elvégre több közlekedési eszközzel mint a lánchíd rendszeres közlekedést kellene tehát életbeéptetni, s még két hidat a legnagyobb gyorsasággal építtetni, még pedig egyiket a Margitsziget első végénél, a másikat a sóháznál. Második teendő lenne Pest némely mélyebben fekvő utcáinak feltöltése (a tervezett Reitercsatorna irányában). Azonkívül Hieronimi, Reiter és Szumrák különböző terveket javasoltak. Végül albizottság választatott, hogy az itt ajánlott terveket megvitattva azoknak kivitele fölött gondolkozzanak.

** Osterlamm Károly, az ismert jó hiteli könyvkereskedő az Athenium igazgatójává levén, szépen berendezett üzletét Pest Erzsébet-tér és Petrik Géza urnak adta át.

** Budán a városi képviselőtestület a f. hó 5-én tartott közgyűlésen rosszalását nyilvánítá Pestvárosának az ebadó tárgyában hozott határozatára nézve; miután ez ügy közösen érdekelte a két testvér várost és így közös megállapodás szükségeltetett volna.

** Az építendő pesti magyar népszínháznál a helyek egy része előre elárusítatni szándékoltatik; továbbá tervben van az is, hogy a részvényesek számára külön ülcsoobb helyek tartatnak fenn.

** A pesti új német színház ügyében ama bizottmányi határozat hozatott, hogy a város ingyen telket nem adhat, hanem azon helyiség hol a Renz-féle Circus állott, áruba bocsátatik, négy-szög ölet 160 ftra számítva. És így a pusztá telek ára körülbelöl 96.000 ftra rug.

Különfélék.

— Felső Fehér megyére nézve királyi biztosul gr. Mikó Mihály neveztetett ki, a főispán gr. Haller Ferencz ellen felmerült, több nehézség elintézése végett.

— Mazzini elhagyta Schweitzot, és Auglába vissza tért.

— I. Napoloan levelezéseinek harminczadik kötete épen most jelent meg.

Debreczen jul. 10. Piacunkra ma kevés élet hozatot, az sem volt kapós; leghamaráb a tengeri talált vevőkre: az árak köbönként: a buza 7 ft — 7 ft 40 kr, rozs 5 ft 80 kr, zab 4 ft. elég drága, kétszeres és árpa hiányzott. — Időnk mai nap szeles, változatos.

— A közös számvévszék felállítására nézve Weninger törvényjavaslatot készített, mely a két törvényhozás elé fog terjesztetni.

Külföld.

— Egy brüsseli tudósítás szerint gróf Bismarck Karzinba utazása előtt odanyilatkozott volna, hogy ha a francia császárság a parlamentaris kormány formát fogná, elfogadni, azon esetben ő a királytól a párisi követségel a maga számára fogja kérni. Miután ezen állomás épen nem színenre, ez örvendetes bizonyosságul szolgálhat annak, hogy Bismarck ur egészségi tekintetben még nem érezí magát annyira tönkre jutottnak, a mint azt az utóbbi időkben történt egészségi utazásaiból és jelenleg az államügyektől való elvonulásából következtetni lehet. De hogy miért akar a nemes gróf egy más parlamentaris országban állást keresni, a midőn a parlamentarismusnak utjából saját hazájában folytonosan a legféltreismerhetetlenebb bosszankodással tér ki, az oly talány, melynek megfejtését csupán az időtől várhatni. Annyi mindenesetre tény, hogy Bismarck a párisi követség elfogadása esetében Párisban folytonosan a nap hős lenne; Párisban különben sajnálnák, ha Werther báró a hatalmas concurrens által zavartatnék avancementjában. Különben megvalljuk, hogy e hírek mi magunk is kevés hitelt adunk, s arról leginkább eredetisége és váratlansága miatt tettünk említést.

— Katakazi titkos államtanácsosnak washingtoni orosz nagy követté történt kinevezésében igen sokan nagy horderejű politikai tényt látnak. Katakazi ur Gonsakoff herczegnek különös bizalmával dicsekszik, s ő van kiszemelve arra, hogy a keleti kérdés megoldására Amerikával kötendő szövetségre nézve az iniciatívát megtegye.

— Az alkirály tilalmat bocsátott ki, mely szerint az egyiptomi moscheekben a szultánéért imádkozni nem szabad. Az egyiptomi postakocsiakon ezentul e felirat áll: „királyi posta.“ A konstantinápolyi kormánykörökben a hírek folytán igen nagy ingerültség uralkodik.

— A távirda tegnapelőtt mindenféle azon váratlan hírt terjesztette, hogy az egyiptomi alkirály hadseregének gyors szaporítását rendelte el, s a hajóhad kiegészítésére Angol és francia országban két gőzhajót vásárolt. Hogy ez és fentebb említett hír mindenféle a legnagyobb megütközéssel fogadtatik, azt igen könnyű felvaló kinevezése is már csupán sakkhuzás volt az alkirály ellen, kinek Európában tett körutja Sztambulban oly rossz vért csinált. Már ekkor szemére hányták, hogy ugy viseli magát, mintha önálló, független fejedelem lenne s mint ilyen köt egyezményeket az európai hatalmakkal. A mai tudósítások aztán vétkéi sorozatára felteszik a koronát. Igen nehéz előre megmondani, hogy az hova fejlődik, s hogy a sokat szorongatott porta, mire szánja el magát; annyit azonban mint bizonyosat merünk állítani, hogy Izmail basa nem saját szakállára vágta fejszékét a nagy lába, hanem kell lenni egy Európá nagy hatalmasságnak, a ki azt neki majd segitend annak idején kihuzni.

Legújabb.

— Bécs, jul. 9. A francia kormány Ausztriát, Olaszországot és Belgiumot, jul. 24-re hatáskérdési conferentiára hívta meg.

— Belgrád, jul. 9. Az egyiptomi alkirály miniszterét Raschid basát fontos ügyben Konstantinápolyba küldte.

— Athen, jul. 9. Hír szerint ministerválság van bekövetkezendőben

Bécsi tőzsde jul. 10. cs. arany 5.92, ezüst 122.10.

Melléklet a „Debrecezi” 7-ik számához.

Ezután váltott állott fel, ki is közép terméti keleti jelleggel, s igen markirozott vonásokkal bíró férfi, arca nyugodt, csak néha cikázott át azon a vádbeszéd alatt egy-egy el nem rejthető gúnymosoly. — Az egész egyén a határozottságnak félreismerhetlen bélyegét hordja magán. Beszédét helyszüke miatt csupán kivonatossan közölhetjük. Elsőben az esküdtzéseknek tette meg az obligat complimentet, minek visszatetsző hatását azzal igyekezett gyengíteni, hogy kinyilatkoztatta, miszerint ő semmi kedvezést nem kér, csupán igazságot. Felemlíti, hogy mindent hitt életében, csak azt nem, hogy ő mint ügyvéd, ki annyi ezeret védelmezett, a vádlottak padjára kerüljön, — hogy épen azon egyén, kivel ifjúkoru legszebb éveit együtt töltötte, lépjen fel ellene vádlóképen. — A sors gúnyjának tekinti azt, hogy épen azon teremben, melyben mint hadügyministeri hivatalnokok 20 év előtt a köztársalóval együtt működtek, épen azon helyen, hol akkor dolgozó asztala állt, épen e szent emlékü teremben kell vádoltatnia. A vád alapját képező nyomtatványra nézve kinyilatkoztatja, hogy azt megfontolva, higgadt józan észszel írta, s hogy annak minden betűjét most is valóban állítja, s ha kell, be is bizonyítja. — Majd áttér vádló azon megjegyzésére, hogy az általa állítólagosan rágalmozott hivatalnokok nem azok, kik őt megrontották; ebben vádló tévedésben van, mert a tanács Szathmár-Németiben jelenleg is ugyanazon tagokból áll 3—4 tag kivételével, mint akkor állott, midőnek oly sok üldözötést és méltatlan bántalmazásokat kellett szenvedni, s épen ezek azon tisztviselők, kik hogy a multban elkövetett visszaéléseikért felelősségre és számadásra ne vonattassanak, a legnagyobb megrovást, sőt elítéltetést érdemlő korteskedéssel és vesztegetéssel vitték ki újbóli törvényellenes beválasztásukat.

Ezen tanács ellen a helytartó-tanács részéről a sikkasztás miatti határozat a szathmármegeyi levéltárban van. Itt részletesen leírja az árvapénztár, más egyéb pénztárak és a város vagyónának az illető tisztviselők általi hűtlen kezelését s azt, hogy őt, ki ezeket behunyt szemmel nem nézhette, mi módon igyekeztek erkölcsi és vagyoni tekintetben tönkre juttatni. Hogy az ellene indított bünyfenítő eljárás csupán magán bosszu kifolyása volt, az kitűnik onnan, hogy azon keresetnek a szathmármegeyi törvényszék részéről, miután ellene semmi oly tény, mi annak alapjául szolgálhatott volna, ki nem derült, hely nem adatott. Hogy annyi üldözötés, méltatlan bántalmazás után ama nyilatkozatot, mely az igazsághoz minden pontjában hű, neki rossz neven venni nem lehet, s azon keserűség, mivel keble csordultig telve van, megbocsátható. Ajánlja magát és ügyét az esküdtzék figyelmébe, s Horac amaz ismeretes szavaival zárja be vádbeszédét: „Justum ac tenacem.” stb. Mire a közönség hatalmas éljenzésben tört ki, de a mit elnök jóakaratu figyelmeztetéssel kér többé nem ismételti.

Most Kuthy István köztársaló felel, s megemlékezik a 20 év előttiéről, mondván: hogy a mily örömmel üdvözölte vádlottat akkor mint tisztársát, s igyekezett annak minden tekintetben hasznára lenni, épen annyira örvendene most is, ha őt az általa választott tisztességes ügyvédi pályán haladni látná, nem pedig azon sikamlós uton, mely őt ime ide a vádlottak padjára vezette; így most csupán szánalmat érezhet egykori barátja iránt, a kinek arc kifejezése ezuttal olyasmit látszik mondani, hogy arra bizony nem igen van nagy szüksége, szánja inkább védenézeit, kiknek megbízottja. Nagy Károlyi tiszti ügyész ur pedig az egész tárgyalás folyama alatt szeméit szemérmesen lesütve, némán hallgatja el a tisztársai ellenében felhozott, épen nem hízogó állításokat. — A hallgatók közt több csipős megjegyzés közt a qui tacet, consentire videtur is hallatszik.

Majd áttér köztársaló a védenézei ellen vádlott által felhozottakra, mondván: hogy a vádlott állítása még nem bizonyítvány, de meg nem is az esküdtzék eleibe tartozik annak bizonyítgatása, s csak akkor lehetett volna ezekkel fellépni, ha már ítéletileg be lettek volna bizonyítva. Erről a köztársaló igen hosszadalmasan beszél, többször ismétlésbe esik, melyből röviden az a tanúság, hogy nem a jelenlegi tanács tagjai azok, kik vádlottat állítólagosan bántalmazták, s minden tekintetben tönkre juttatták. Majd védeni kezdi a vádlott által visszaélésekkel történi állított tisztjait, s azt akarta sikertelenül bebizonyítani, hogy a tisztviselők, habár a választók egy része és a szavazatszedő s kijelölő bizottmány csalást követnek is el, mindezek dacára ha abban magok részt nem vesznek, törvényesen meg vannak választva, s csupán a belügyministeri jóváhagyásra van szükség, az pedig itt meg van, s azt eredeti-

ben felmutatja. — A hallgatóság által igen nagy megütközéssel fogadtatott köztársalónak az esküdtzékhez intézett azon figyelmeztetése, hogy vádlottat annyival inkább ítélik el, miután a mi ma Szathmár-Németi tanácsával történi, holnap az Debrecezi város tanácsával történhetik meg (Ho-hó, — már az nem áll! stb. felkiáltások).

Vádlott mindezekre rövideden felel, s mindazokat, miket előbbeni beszédében állított s felhozott, egész terjedelmében fentartja. Még egyszer áttér a vádló tanács jellemzésére, sajnálja, hogy épen azon polgármester állította őt esküdtzék eleibe, ki az ő kegyelméből lett azzá, s újból állítja, hogy a jelenlegi tanács ugyanazon tagokból áll, mint a 61-ki, kik mindenáron azért választatták be magukat, hogy felelősségre ne vonattassanak. Jellemzi annak egyes tagjait, s ekkor nagy épülésünkre ismét halljuk, hogy a rendőrség egyik tisztviselője rablásbani részvételért volt már elítélve, a főszámvevő pedig sikkasztási kereset alatt állt, mindezeket pedig Nagy Károlyi tiszti ügyész, a vádlók képviselője szeméit szemérmesen lesütve, minden megjegyzés nélkül hallgatta.

A vád- és védbeszéd mindkét részről befejeztetvén elnök igen szépen sumázza az ügy állását s aztán az esküdtzéknek három kérdést tesz fel, melyek a következők:

I-ső kérdés:

Az előadottak nyomán meg vannak-e az esküdtzék tagok lelkiismeretökben győződve, hogy a vádlóval személt nyomatványok tartalmának valósággal a vádlott volt-e a szerzője vagy nem?

II-ik kérdés:

Az esküdtzék tagok az előadottak után meg vannak-e lelkiismeretökben győződve arról, hogy a vádlóval személt nyomatványok tartalmának valósággal a vádlott volt-e a szerzője vagy sem?

III-ik kérdés:

A két első kérdésre adott igenlő esetben meg vannak-e győződve, hogy vádló vétkes ezen sajtóvétségben vagy sem?

Mielőtt az esküdtzék szavazására távoznának Medve Kálmán esküdt az azon kérdést intézte vádlóhoz, hogy miután már fel volt mentve a bünyügyi vizsgálat alól, mi végre nyomatta ki a vádló által nyilatkozatot. Vádlott felelete oda összpontosul, hogy azt bizalmasabb ismerősei számára, és mellékletül az országgyűlés és miniszterium elébe beadott kérvényekhez nyomatta. Kovács Ferenc esküdt előbb azt ohajtja tisztába hozni, hogy a jelenlegi tanács Szathmáron ugyan azon tagokból áll-e, mint az előbbeni tanács, s a tisztviselők nevei felolvasása után csakugyan kitűnik, hogy e tanács 4 tag kivételével ugyanazon tagokból áll.

Erre az esküdtzék elvonulnak s $\frac{3}{4}$ óra multán a közönség legnagyobb feszültségeközepette lépett a bíróság és az esküdtzék a terembe.

Tóth Ferenc esküdt jólekiismeretére és becsületére nyilatkozza, hogy az esküdtzék felelete a következő.

Az első kérdésre egyhangulag mind a tizenkét szavazat: igen.

A második kérdésre tizenegy szavazat: nem, egy szavazat: igen.

A harmadik kérdésre egyhangulag mind a tizenkét szavazat: nem, egy szavazat: igen.

Az ítélet a hallgatóság részéről, dacára az elnök csitító intéseinek egetverő éljenzéssel fogadtatott.

Köztársaló, mielőtt elnök a törvények értelmében a vétkeség alóli felmentést kimondaná a sajtó törvények 71. §-ára hivatkozik s kéri azt jelen esetben alkalmaztatni.

Elnök bár nem sejtí, hogy tulajdonképen köztársaló mit akar, legjobbnak véli rá olvasni a törvényt, s felolvassa a következőképen hangzó 71 §. t. „Ha a bíróság tagjai kivétel nélkül ugyan azok meggyőződve, hogy az esküdtzék az ügy lényegére nézve hibáztak, joguk van az esküdtzék határozatát felfüggeszteni, s az ügyet új esküdtzék elébe terjeszteni. Ezen új esküdtzék úgy lesz alakítandó, mint az előbbeni, de nem azon osztályból, melyből az előbbi alakított, hanem abból, melyet a következő évnegyvedben érne a szolgálat rendje.

Elnök erre figyelmezteti a köztársalót, hogy van ám még 72-ik § is, s ezt a köztársaló úgy lát-szik nem vette vagy nem akarta figyelembe venni s ez így hangzik:

72. §. A határozat ezen felfüggesztésének csak egyszer van helye, s csak elmarasztaló hatá-

rozat esetében, feloldó határozat nem függeszthetvén fel.

Ennek folytán a vádlottat a vád alól elnök a közönség lelkes éljenzései által kísérve haladéktalanul felmentette, s vádlott az erkölcsi fényes elégtétel által boldogan, meglegedett arccal fogadta a közönség szerencsekívánatait. A tárgyalásnak, mely Szathmár városa tanácsa erkölcsi tekintélyének a kegyelmezőfést megadta 1 óra után lett vége.

A belső legelő felmérése.

Mielőtt a birtokrendező bizottmány az év elején a polgari jogelvezetek aránya felett, a belső legelőt illetőleg, az osztály megállapítását tárgyalta volna, szükségesnek látta, miután annak mind ezideig csak hozzávetőleg volt tudva a területi mennyisége, hogy az oly módon mérésék fel, hogy abban minden minőségű használható és használhatatlan részek különben kiténtetve legyenek, hogy így az osztályt a közönség érdekében bármikor alkalmazni lehessen; ezen nézetét javaslatképen a gazdasági nagy bizottmányhoz, meg vitatás végett befisterjesztette, mely is annak czelszerű- és szükségességét beismervén, javaslatát, végelhatározás végett, a közgyűlés elé terjesztette.

A közgyűlés $\frac{123}{1323}$ számu végzése nyomán elhatározta hogy a készitendő térképeken a területek minősége különben feltüntetve legyen és ebből kifolyólag a vállalkozó mérnök oly tökéletes munkát lenne köteles készíteni, mely az összes bellegelő terület minőségét, az az minden fajta földnemeket kiténtessen, s földkönyvében kiszámított mennyiségben bevezessen, de ezen közgyűlési végzés czéja a tanács által a feltételekben felvett négy osztály általelnem érhető mert:

Ha a város nyugoti oldalán levő legelő területe mely kis kivétellel agyagos fekete földből áll, a közben eső szikes földekkel együtt véteik fel, eme becsértékben sokkal csekélyebb földek mennyisége ismeretlen marad, s e minőségben amatól véghetetlen különböző terület atérképen feltüntetve nem lesz, a közgyűlés idézett végése e részben teljesítetlen marad.

Ha a város keleti és deli részén levő legelő terület, mely általán véve homok, egyedül a szélhordásos és víz-állásos helyek feltüntetésével térképeztetik, tudva nem lesz a lapály fekete, lapály sárga, lapály szürke szikes homok s a nem szélhordásos homok hegyek területei mennyisége, s bár a felemlített földnemek mind homok természetűek, minőségre mégis rendkívül különböznek egymástól.

A közgyűlés végzésének csak úgy adhat a tanács fogamatot, ha a vállalkozó mérnökökkel kötendő szerződésbe bevezetetik, hogy a készitendő térképen a területek minőségét részletesen és határozottan kiténtetve legyenek; véleményünk szerint, tekintve a felméréndő területen létező földek minősége, nem négy, hanem kilencz osztály lenne készitendő s a térképen felveendő, jelesen.

- a) fekete agyag föld,
- b) a fekete agyag földközött létező szik területek;
- c) homok fekete lapály;
- d) sárga homok lapály;
- e) szürke szikes lapály;
- f) nem szél hordásos homok hely;
- g) szél hordásos homok hely;
- h) vízjárta lapályok;
- i) Rétfenekek.

E mű lesz az, a melyet hitünk szerint a közgyűlés megrendelt, s mely, ha a tanács által felvett négy osztály szerint felmérésnél 15 vagy 20 százalékkal többbe kerül is, a kiadást megérdemli — mert:

E mű fogja megmutatni tisztán, belsőlegelőnk területi mennyiségét, annak becsértékben osztályozottmennyiségét.

E mű mutatja meg, hogy e területre vetett országos adóval nem vagyunk e túlterhelve, és végre:

Ha elfog jöni az idő, a midőn a terület részben, vagy egészben felosztatik, vagy arányosítottatik, egy ily munka nélkülözhetetlen leend, mig amaz a négy osztályba vett felmérés, hasznavehetetlen leend; új felmérést tesz szükségessé.

Igaz hogy ezen vélemény- nyilvánulás, már majd az utolsó órában történi, miután, amint tudjuk, a felmérési ajánlatok már e hó 15-kén tárgyalás alá vétetnek, de reméljük, hogy a tanács talál módot, hogy a kötendő egységet bölcs belátása szerint úgy intézendő, hogy az a közgyűlés végzésének minden tekintetben megfeleljen.

Többen.

*